

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-2077

21.06.2019

Директору Державного
бюро розслідувань

ТРУБІ Р.М.

Шановний Романе Михайловичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Власенка С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 21 червня 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.;
матеріали на 19 арк. - тільки адресату.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

ВЛАСЕНКО СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Україна, 01008, м. Київ, вул. Садова, 3а, к. 406, тел. (044) 255 39 35, (044) 255 22 08

«20» червня 2019 р.

№ 223/44/70.

Директору Державного бюро
розслідувань
Трубі Р.М.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

**щодо розслідування діянь экс-президента України Петра Порошенка, які
мають ознаки кримінально караних**

Шановний Романе Михайловичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП) — незалежний державний колегіальний орган, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг, утворений экс-президентом України 27 серпня 2014 року. Своїм Указом экс-президент України Петро Порошенко призначив головою комісії Демчишина Володимира Васильовича.

Відповідно до статті 106 Конституції України, Президент України здійснює повноваження, визначені **виключно** Конституцією України.

13 червня 2019 року Конституційний Суд України у справі № 1-17/2018 (5133/16) виніс рішення, яким визнав, що не відповідають Конституції України ряд статей Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 22 вересня 2016 року № 1440-VIII та **встановив перевищення повноважень экс-президентом України Петром Порошенком при утворенні НКРЕКП та призначення на посади до НКРЕКП.**

Конституційний Суд України встановив, що «утворення будь-якого органу державної влади можливе лише суб'єктами та в порядку, передбаченими Конституцією України».

Конституційний Суд України у своєму рішенні встановив: «У Рішенні від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005 Конституційний Суд України наголосив, що будь-які дії держави, її органів або посадових осіб, що призводять до узурпації права визначати і змінювати конституційний лад в Україні, яке належить виключно народові, є неконституційним і незаконним... Утворення будь-якого органу державної влади можливе лише суб'єктами та в порядку, передбаченими Конституцією України... Утворення нового органу державної влади поза системою і в не передбаченому Конституцією України порядку **можливе лише після внесення відповідних змін до Основного Закону України.**».

Конституційний Суд України у своєму рішенні встановив: «Президент створює для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби. Завданням таких органів є сприяння Президентові в реалізації його конституційних повноважень».

Конституційний Суд України у своєму рішенні встановив: «У Рішенні від 8 липня 2008 року № 14-рп/2008 положення Закону України «про природні монополії» від 20 квітня 2000 року № 1682-III **щодо утворення та ліквідацій національних комісій регулювання природних монополій Президентом України неконституційними**, не поставив під сумнів визнання за цими комісіями статусу центральних органів виконавчої влади».

Конституційний Суд України у своєму рішенні встановив: «Конституційний Суд України неодноразово вказував у своїх рішеннях, що повноваження Президента України визначаються виключно Основним Законом України і не можуть бути розширені законом або іншими нормативно-правовим актом. Так у Рішенні від 7 квітня 2004 року № 9-рп/2004 зазначено, що повноваження Президента України...визначаються Конституцією України; у Рішенні від 25 грудня 2003 року № 22-рп/2003 – що повноваження Президента України закріплені лише на Конституційному рівні; у Рішенні від 10 квітня № 7-рп/2003 – що повноваження Президента України вичерпно визначені Конституцією України... Цієї юридичної позиції Конституційний Суд України дотримувався у багатьох інших своїх рішеннях, зокрема від 16 травня 2007 року № 1-рп/2007, від 8 липня 2008 року № 14-рп/2008, від 2 жовтня 2008 року № 19-рп/2008, від 8 жовтня 2008 № 21-рп/2008, від 7 липня 2009 року № 17-рп/2009, від 15 вересня 2009 року № 21-рп/2009, від 17 грудня 2009 року № 32-рп/2009, від 10 червня 2010 року № 16-рп/2010.».

Конституційний Суд чітко встановив: «Конституційний Суд у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що...**Президент України при вирішенні питань утворення, формування органів державної влади та унормування їхньої діяльності згідно з частиною другою статті 19 Основного Закону України зобов'язаний діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.** Так, у Рішенні від 15 вересня 2009 року № 21-рп/2009 Конституційний Суд України вказав, що Президент України ... мають діяти в межах конституційних повноважень. Зокрема, щодо участі у формуванні лише тих органів, які передбачені Конституцією України...».

А відтак екс-президент України усвідомлював, знав і розумів, що він має діяти виключно в межах повноважень, які визначені в Конституції України, вчинення дій та реалізація повноважень, які не визначені Конституцією України є порушенням норм чинного законодавства та тягне встановлену законом відповідальність.

Конституційний Суд чітко встановив: **«Повноваження глави держави...щодо формування конкурсної комісії, як і право Президента України призначати членів Комісії та достроково припиняти їх повноваження Конституцією України не передбачені».**

Конституційний Суд України у своєму рішенні встановив: **«Відповідно до Конституції України такий орган (ред. – НКРЕКП) може бути утворений Кабінетом Міністрів України...».**

Отже, Конституційний Суд вже встановив, що, утворивши НКРЕКП, видавши відповідний Указ, екс-президент України Петро Порошенко **свідомо вийшов за межі своїх конституційних повноважень**, оскільки повноваження Президента України вичерпно визначені у Конституції України, якою не передбачено його права утворювати такі органи. Конституція України не наділяє Президента України правом призначати та звільняти членів НКРЕКП.

А відтак, екс-президент України, видавши Указ «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 27 серпня 2019 року № 694, свідомо діяв порушуючи норми Конституції України, **поза межами своїх конституційних повноважень та зловживаючи владою**, вчинив діяння, яке містить ознаки кримінально караного.

Стаття 364 Кримінального кодексу України передбачає покарання за зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (екс-президент України видав Указ, яким створив НКРЕКП в незаконний спосіб, а відповідно спричинив істотну шкоду).

Зловживання владою або службовим становищем визнається злочином за наявності трьох спеціальних ознак в їх сукупності: 1) використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби – екс-президент України Петро Порошенко діяв, начебто, на виконання своїх повноважень, проте діяв поза їх межами, які визначені Конституцією України, тобто всупереч інтересам служби, що визначено у рішенні Конституційного Суду України (встановлено Судом); 2) вчинення такого діяння з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах або в інтересах третіх осіб – Петро Порошенко, очевидно, діяв в інтересах третіх осіб, які отримали посади в НКРЕКП, підвищили тарифи для населення, тим самим, отримавши прямі і завуальовані преференції; 3) заподіяння такими діями **істотної шкоди** охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб - свою роботу НКРЕКП розпочала з систематичного перегляду тарифів на тепло для ліцензіантів, а відповідно підняла тарифи для населення, яке, в свою чергу, зазнало істотних втрат, виконуючи рішення органу, створеного в незаконний спосіб. Тяжкими наслідками у статтях 364-367 Кодексу, якщо вони полягають у заподіянні матеріальних збитків,

вважаються такі, які у двісті п'ятдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Утворення НКРЕКП потягнула за собою використання коштів на організацію його функціонування, діяльності. Фінансування НКРЕКП, його центрального апарату і територіальних органів здійснюється за рахунок надходження до спеціального фонду Державного бюджету України внесків на регулювання, які сплачуються суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг (ст.11 Закону), а відтак, запровадження функціонування НКРЕКП потягнула за собою використання коштів платників податків, коштів Державного бюджету України.

З об'єктивної сторони цей злочин: зловживання владою, службовим становищем, що завдало істотної шкоди. Об'єктивна сторона злочину: *екс-президент України, займаючи пост Президента України, діяв з перевищенням повноважень – як гарант Конституції України, Петро Порошенко мав накласти вето на відповідний закон, який суперечить вимогам Конституції і розширює повноваження Президента України, звернутися до Конституційного Суду України (злочинна бездіяльність); видав Указ про створення НКРЕКП, призначення посадових осіб – діяв поза межами повноважень, визначених Конституцією України.*

Під зловживанням владою розуміється умисне використання службовою особою, яка має владні повноваження, всупереч інтересам служби своїх прав щодо пред'явлення вимог, а також прийняття рішень, обов'язкових для виконання іншими фізичними чи юридичними особами. Зловживати владою може як представник влади, так і службова особа, яка виконує організаційно-розпорядчі обов'язки, оскільки остання також має владні повноваження, що розповсюджуються на підпорядкованих їй осіб. А відтак, дії Петра Порошенка були **умисними (суб'єктивна сторона злочину – прямий умисел)**, він **чітко усвідомлював**, що підписує закон, норми якого розширюють його повноваження, він **усвідомлював**, що створює новий орган, хоча не має на те конституційних повноважень, **усвідомлював**, що призначає на посади осіб, всупереч, визначеному Конституцією України порядку. **Петро Порошенко знав і розумів наслідки своїх дій.**

Зловживання службовим становищем - це більш широке поняття, воно охоплює зловживання владою, оскільки використовувати всупереч інтересам служби службова особа може і владні права та можливості, якщо вона ними наділена.

Екс-президент України Петро Порошенко є суб'єктом злочину, передбаченого ст. 364 Кримінального кодексу України. Примітка до ст. 364 Кримінального кодексу України містить відсилочну норму до примітки до ст. 368, якою, в свою чергу, визначено, що до службових осіб, які займають особливо відповідальне становище, віднесено Президента України. Примітка до статті 364 Кримінального кодексу вказує, що службовими у статтях 364, 368, 368-2, 369 Кодексу є відповідні особи. Примітка до статті 368 Кримінального кодексу визначає Президента України як службову особу, яка займає особливо відповідальне становище. Поняття «службова особа» і «службова особа, яка займає особливо відповідальне становище» співвідносяться як загальне і конкретизоване.

Президент України має право виконувати організаційно-розпорядчі обов'язки.

Статтею 214 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування. Згідно п. 4 даної статті відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається. Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення.

Зі статтями 383 («Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину»), 384 («Завідомо неправдиве показання») Кримінального кодексу України, ознайомлений.

Керуючись ст. 2, 214 Кримінального процесуального кодексу України, **прошу:**

1. Здійснити перевірку вищевикладених фактів.
2. За результатами перевірки, за наявності законодавчо передбачених підстав, в разі виявлення порушень норм чинного законодавства, негайно внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань в порядку, визначеному ст. 214 Кримінального кодексу України.
3. Невідкладно розпочати досудове розслідування, вжити всі необхідні процесуальні заходи на виконання положень статті 2 Кримінального процесуального кодексу України.
4. Повідомити мене письмово, у встановленому законом порядку і у визначені законом строки, про результати розгляду депутатського запиту.

Додаток: копія Рішення Конституційного Суду України на 19 аркушах.

З повагою
народний депутат України

С. В. Власенко
(посв. № 223)